

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

«ЗАРЕЄСТРОВАНО»
Реєстраційний номер 397
« 10 » 12 20 19 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ
з дисципліни Ландшафтна архітектура

на тему **ЕСКІЗНИЙ ПРОЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ** в англійському стилі

Студента (-ки) 4 курсу групи СПТ1601-1
спеціальності 206 „Садово-паркове
господарство”

Коваленко С.У.
(прізвище та ініціали)

Керівник Мельник Т.І.

(прізвище та ініціали)

Національна шкала добре
Кількість балів 85 Оцінка: ECTS 15

Члени комісії:

[Підпис] | Мельник Т.І.
[Підпис] | Врабчук П.В.
[Підпис] | Кривошея С.С.

м. Суми 20 19 рік

*Додати
на
ма. Висна
на. Висна
на. Висна*

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Опис стилю	4
Розділ 2. Природно-кліматичні умови	8
Розділ 3. Практична частина	9
ВИСНОВОК	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
Додатки	29

Вступ

Територія дана для проектування знаходиться за адресою м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160 на території вищого навчального закладу Сумського національного аграрного університету. Площа даного об'єкту 0,65 га.

Під озелененням розуміється комплексний процес, пов'язаний з безпосередньою посадкою дерев, чагарників, квітів, створенням трав'янистих газонів, та проведенням робіт з різних видів інженерної підготовки і благоустрою озелених територій. Процес створення об'єкта озеленення складається з робіт інженерно-будівельного і агротехнічного характеру.

Американські вчені довели, що зони зеленої рослинності навколо й усередині університету допомагають студентам почувати себе краще й удосконалювати навички навчання.

До кожного проекту застосовується індивідуальний підхід - використання основної колірної теми, повторюваної в різних елементах, плюс незвичайні, що запам'ятовуються деталі, що дозволяють зробити оформлення неординарним. Жоден з проектів не схожий на інший, в кожному з них ми намагаємося реалізувати самі елегантні і практичні рішення, поєднуючи при цьому побажання замовника і особливості існуючого ландшафту.

Пристаюючи до розгляду ландшафтного проектування будь-якого об'єкта, починаючи від дачної ділянки, невеликого саду і закінчуючи парком, необхідно пам'ятати, що кожен ландшафт і його компоненти несуть в собі не тільки приховані можливості, але і накладають певні обмеження.

В ході роботи над проектом буде представлено варіант облаштування території між гуртожитками Сумського національного аграрного університету для комфортного відпочинку чи активного проведення часу.

Так як, основними відвідувачами даної місцевості є студенти, мною буде запропоновано зонування території, яке розраховане, в більшій мірі, саме на цю вікову категорію.

Розділ 1

ОПИС СТИЛЮ

Одним з найбільш популярних в Європі варіантів оформлення присадибної ділянки є англійський стиль. Він ідеально підходить для великих територій, перетворюючи їх в красиві сади, що нагадують казкові пейзажі. Для даного стилю властиво ідеалізувати живу природу, тому тут немає кордонів для фантазії і романтики.

Нерівномірність розвитку різних держав у 17—18 століттях призвела до занепаду Іспанії, підвищенню Голландії і Франції. В тіні цих процесів визрівала могутня державність Британії, що наприкінці 18 і в 19 столітті стане домінувати в Європі і світі.

Пошуки свого, незапозиченого з континенту, до якого англійці ставилися досить підозріло, найбільше відбилися в паркобудівництві і призвели до появи саду англійського типу.

Першими майстрами пейзажних парків Британії стануть Вільям Кент (1684—1748), Чарльз Бріджмен. В 18 столітті їх справу продовжили Ланселот Браун (1715—1783) і уславлений Хамфрі Рептон (1752—1818).

Назва «англійський парк» також досить не точна, як і назва «французький парк» в свою чергу. Пейзажний парк спокійно існував ще поряд з регулярними садами Італії і Голландії 16 століття, але ніяк не називався і не входив тоді в коло культури, в коло домінуючої естетики. У книжці «Поезія садів» академіка Д. С. Лихачова (1906 — 1999) зазначено: «Пейзажні сади існували, як звісно, ще в добу Відродження. Іррегулярна і природна частина садиби землевласника століттями наступала на регулярний сад і відповідно використовувалась під впливом нових або модних вимог... Суто пейзажний парк вперше виник саме в англійській літературі, тобто раніше, ніж в свідомості його споживачів і в мистецькій практиці. Природний садовий пейзаж як прообраз усіх садів — Райський сад — змалював в 4-й книзі „Втраченого Раю“ англієць Джон Мільтон (1608—1674)».

У Британії в 1770 році вийшла з друку книга державного діяча Томаса Вейтлі (Thomas Whately, 1726–1772) «Нариси про сучасне садівництво, ілюстровані описами». Трактат англійця наробив галасу серед вельможних багатіїв з грошима і часом для дозвілля — модних послідовників і прихильників садівництва. Томас Вейтлі не давав настанов, як створити газони, ставки чи павільйони в саду. Він зажадав дати нову теорію «психологічного» саду. Вейтлі поділяв пейзажні сади на сади-картини і сади — «характери» (реальні сади, створені талановитим садівником, які схвалював). Вейтлі декларативно проголосив «Садівництво... настільки ж вище за пейзажний живопис, наскільки реальність вища (і багатша) за її зображення». Читачі сприйняли це за «метафізику» сучасного садівництва, за нову її теорію. «Нариси про сучасне садівництво» Томаса Вейтлі були досить швидко перекладені французькою та німецькою. Так, імператриця Катерина II, захоплена у 1770-і рр. садівництвом — «плантоманією», власноруч скопіювала книгу Вейтлі и готувала її переклад, аби дати зразок «метафізики» сучасного садівництва «власникам приморських дач, розташованих вздовж Петергофської дороги». Це був район аристократичних палаців з садами багатіїв і вельмож на шляху до імператорської резиденції в Петергофі. А «побажання» імператриці розглядали як черговий наказ швидкого виконання.

Ландшафтні архітектори Російської імперії кінця 18 століття (Микола Львов, Андрій Болотов та ін.) уникали назви «англійський парк», яку як престижну і модну використовував царський двір. А. Т. Болотов (1738—1833) і М. О. Львов запропонували свою назву — «Натуральний сад (парк)» як більш точну і відповідну реальності. До того ж назва «англійський парк» не враховувала національних різновидів пейзажного парку — того ж російського пейзажного, німецького, оссіанівського парку тощо.

Але до висновків Томаса Вейтлі прислухалися навіть вони, про що свідчать ландшафтні проекти М. Львова і його ж садівнича практика (пейзажний сад біля Слободського палацу патрона Безбородька в Москві, власний «натуральний сад» Львова в садибі Знаменське-Райок, обидва знищені)^[5] 157.

Привабливість англійського або пейзажного ландшафтного стилю саду полягає в м'якості ліній і плавності контурів саду, а також в природності, що і є основним принципом пейзажного саду. Англійські сади чи парки позитивно впливають на емоційний стан людини, вони розслабляють, відволікають від безлічі стресів в сучасному житті.

Основні елементи

- Вертикальне озеленення
- Звивисті доріжки. Особливістю з конструктивної точки зору є відсутність бордюрів і наявність мощення з спилов дерев або натуральних плитних каменів, укладених із зазорами (через які зростає трава) на землю без подушки.
- Рослини в англійському саду розташовані таким чином, щоб створювати різні панорамні точки при вигляді на різні ділянки саду. Так, мають місця і освітлені галявини і лісові зарості, алеї непрямої форми. Дерева і чагарники вибирають з характерних регіону порід, висаджують їх таким чином, щоб створювалися яруси: високі дерева в поєднанні з підліском, далі і трохи нижче висаджують кущі різної висоти. Велика кількість багаторічників, розміщених у міксбордерах
- Наявність акуратних зелених газонів
- Водойми в англійському саду в класичному своєму прояві представлені, як злегка зарослі ставки природної форми з берегом з гальки/піску. Наявність водорастущих квітучих рослин тільки на користь: білі лілії і латаття в такому водоймищі не тільки підкреслюють природні мотиви, але і виступають дуже яскравим елементом декору, відразу ж впадає в очі всім відвідувачам такого саду. З тих же мотивів можна виконати і струмки з містками.
- Повна відсутність впорядкованості та строгої геометрії.
- Тераси в англійському саду влаштовуються по необхідності, коли є відповідні перепади на ділянці, або ж тераса може бути виконана перед будинком таким чином, що з неї було би видно вся композиції саду.

- Скульптури в англійському саду мають природні мотиви, тобто, зображають людей і тварин (класична скульптура). Скульптура в цьому стилі повинна бути акуратно вбудована в ландшафт і гармоніювати так, щоб не порушувати мотиви природності. Розташовуватися вона може на берегах водойм, навколо газону, біля садових меблів. Матеріал, як правило – природний або штучний камінь.

- Меблі, які використовує англійський стиль в ландшафтному дизайні, в більшості своїй виконується з кам'яних матеріалів, художньої ковки, можливо в поєднанні з благородно обробленою деревиною. Це можуть бути і альтанки, павільйони, і окремі елементи, які виконані в природних мотиви з притаманною часткою античності, що відмінно гармоніює зі скульптурами, античними арками, підлозі розваленими кам'яними сходами та античними руїнами, яких не рідко виробляють додаткове декорування саду в англійському стилі.

Розділ 2

ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ

Територія дана для проектування знаходиться за адресою м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160 на території вищого навчального закладу Сумського національного аграрного університету. Площа даного об'єкту 0,65 га.

Клімат Сум помірно континентальний, із м'якою зимою і теплим літом. Середньорічна температура повітря становить 6,8 °С, найнижча вона у січні (мінус 6,3 °С), найвища — в липні (19,8 °С). В останнє століття температура повітря в Сумах, так само як і в цілому на Землі, має тенденцію до підвищення. Протягом останніх 100 років середньорічна температура повітря підвищилася приблизно на 1,5 °С. Найтеплішим за всю історію спостережень виявився 2007 рік.

У середньому за рік у Сумах випадає 675 мм атмосферних опадів, найменше — в лютому, найбільше — в липні. У середньому за рік у місті спостерігається 154 дні з опадами; найменше їх (по 10) у вересні та жовтні, найбільше (18) — у грудні. Щороку в Сумах утворюється сніговий покрив, максимальна висота якого звичайно спостерігається в лютому.

Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 78 %, найменша вона у травні (64 %), найбільша — у грудні (89 %). Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша — у грудні. Найбільшу повторюваність у місті мають вітри з південного сходу, найменшу — з півночі та північного сходу. Найбільша швидкість вітру — взимку, найменша — у липні-серпні. У січні вона в середньому становить 4,4 м/с, у липні — 3,1 м/с.

Ґрунтовий покрив орних земель представлений чорноземами типовими глибокими мало гумусними. Ґрунти мають нейтральну реакцію ґрунтового розчину – рН сольове дорівнює 5,9-6,1. На даній території ґрунт представлений чорноземом типовим зі зміненим ґрунтовим профілем, внаслідок урбанізації. В родючому шарі містяться домішки будівельного сміття, але це не завдає шкоди, та не впливає на ріст рослин.

Розділ 3

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Опорний план

Під час перед проектного аналізу даної нам території було вивчено рельєф території, проведена інвентаризація існуючих насаджень, вивчено місця проходження комунікаційних мереж, заміри території і складання опорного плану, на якому відображається вся існуюча ситуація.

Рельєф території є типовим для даної місцевості – рівнинний.

На території знаходиться досить не мала кількість рослин, більше ніж 50 одиниць. Видовий склад існуючих зелених насаджень:

1. Бирючина звичайна (*Ligustrum vulgare*) стан добрий.
2. Ялина звичайна (*Picea abies*) стан задовільний.
3. Туя західна (*Thuja occidentalis*) стан задовільний.
4. Шишина собача (*Rosa canina*) стан добрий. *курцеве*

Всі рослини знаходяться в доброму чи задовільному стані.

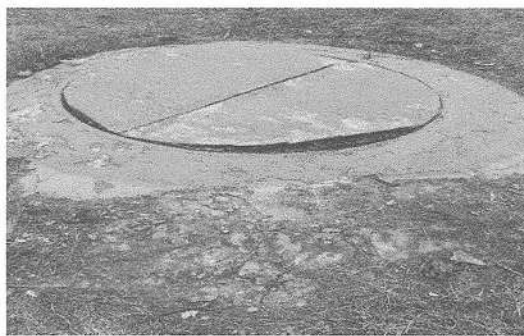
При проведення замірів території, було визначено, що площа території становить 0,65 га.

Під час вивчення території було знайдено деякі негативні фактори:

- дорожньо-стежкова мережа знаходиться в поганому стані;
- газон втратив свої декоративні якості;
- комунікації потребують зовнішнього ремонту.

Рис. 3.1.

*Треба нічого
як попередити цього*

Рис. 3.1 Негативні фактори території (оригінальні)

Але, звісно, є і позитивні моменти:

- наявність комунікацій;
- існуюча рослинність;
- місце розташування;
- наявність господарської зони.

Рис. 3.2 Позитивні моменти (оригінальні)

Після виконання всіх вище перерахованих дій, було складено опорний план території (Додаток 1), на якому відображено всі результати вивчення даної місцевості.

Ситуаційний план

Територія, дана для проектування з двох боків межує з чотирма будівлями гуртожитків Сумського національного аграрного університету. По всьому периметру її оточують дороги з асфальтним покриттям. Щоб дістатися до цього місця, необхідно пройти майже 1 км від автобусної зупинки.

Ситуаційний план знаходиться в додатку 2.

Площа території, яка дана для проектування - 0,65га. Відповідно до наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України» ця територія є сквером. Сквер - упорядкована й озеленена ділянка площею від 0,02 га до 2,0 га, яка є елементом архітектурно-художнього оформлення населених місць, призначена для короткочасного відпочинку населення^[3]

В містобудуванні можна знайти кілька класифікацій міських скверів. Так, за розміром вони бувають:

- малі (площею до 0,5 га);
- середні (0,5-1 га);
- великі (понад 1 гектара).

За формою розрізняють:

- округлі сквери;
- квадратні;
- прямокутні;
- витягнуті (бульвари) і т. д.

Сквер у великому місті повинен виконувати наступний набір функцій:

- рекреаційну;
- психологічно-релаксаційну;
- естетичну;
- екологічну;
- пізнавальну;
- виховну.

Однак головними функціями будь-якого об'єкта озеленення в місті є екологічна і рекреаційна. Іншими словами, зелені насадження повинні сприяти емоційному відпочинку людини після трудової діяльності, а також забезпечувати його нерозривний генетичний зв'язок з природою^[4]

Під насадження у сквері рекомендується відводити 65-75 % території, під доріжки і майданчики 23-32 %, під квітники та декоративні споруди 2- 3 %. Кількість висаджених дерев і чагарників залежить від призначення скверу, його розташування та архітектурно-планувального рішення , який включений даний сквер.

Планувальне рішення скверу залежить від місця його розміщення в місті, місцевих та кліматичних умов. Сквер може бути відкритим - партерного типу з переважанням газонів і квітників і закритим - з посадками дерев і чагарників, коли його треба ізолювати від міського оточення. Сквер на площі, наприклад, може займати всю її територію, частину території, бути в одному місці або складатися з декількох частин.

У скверах особлива увага приділяється якості інженерного благоустрою території і особливо мощенню алей і майданчиків. Природний камінь, гравій, цеглина, бетонні плитки добре поєднуються з газонами, кольорами, водоймами, басейнами і фонтанами.

Під час зонування території бралися до уваги вікова категорія основних відвідувачів скверу, їх кількість та те, чим би вони могли займатися в даному сквері. Тому територія була поділена на такі зони:

- зона пасивного відпочинку
- зона активного відпочинку:
 - ◆ для відпочинку на газоні
 - ◆ спортивний майданчик
 - ◆ для перегляду кінофільмів та культурно масових заходів
- зона входів/виходів
- господарська зона.

Зона пасивного відпочинку дозволить відвідувачам посидіти в сквері в тиші, почитати книгу чи зайнятися будь-якою тихою справою, відволіктися від проблем та метушні навкруги.

Зона активного відпочинку дасть можливість поспівати, пограти на гетарі вкостившись на газоні, приділити час фізичним вправам на спортивному майданчику чи взяти участь у театральній виставі під відкритим небом або переглянути цікавий фільм в затишній компанії .

Зона входів/виходів дасть змогу потрапити в сквер та обрати чим зайнятися.

Господарська зона призначена для організованого збору сміття.

Табл. 3.1

Баланс території

Назва зони	Площа	
	у м ²	у %
Зона пасивного відпочинку	2925	45
Зона активного відпочинку	3380	52
Зона входів/виходів	97,5	1,5
Господарська зона	97,5	1,5

Схема функціонального зонування подається в додатку 3.

У основу архітектурно-планувального рішення була покладена ідея створення скверу для повсякденного відпочинку студентів та жителів прилеглих будинків.

Головний вхід прикрашений трьома арками, що обплетені шипшиною багатоквітковою (рис. 3.3).

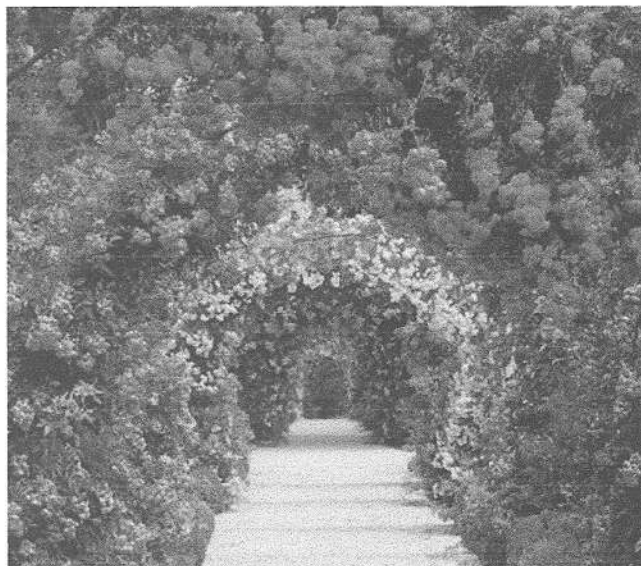

Рис. 3.3

Рис. 3.3 Оформлення головного входу

Один з другорядних входів прикрашає алісум, як бардюрна рослина (рис. 3.4.)

Рис. 3.4. Алісум

Інший другорядний вхід оздоблений петунією в горщиках. (рис. 3.5.)

Рис. 3.5. Петунія в горщиках.

Одразу біля головного входу розміщена штучна водойма (рис. 3.6.).

Рис. 3.6. Штучна водойма

Далі знаходиться зона відпочинку на газоні (рис. 3.7.).

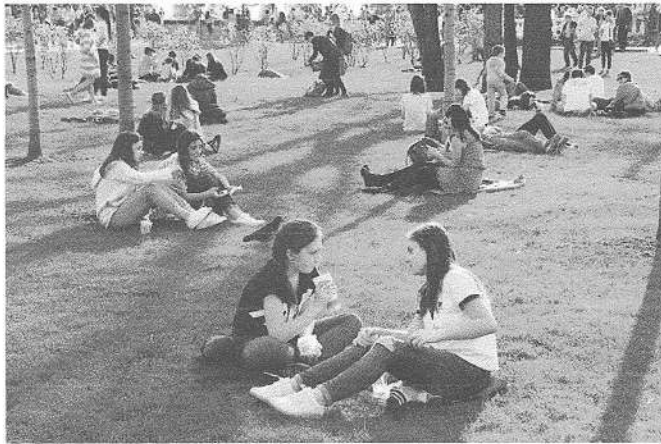

Рис. 3.7. Відпочинок на газоні

Наступний - спортивний майданчик (рис. 3.8.).

Рис. 3.8. Спортивний майданчик

Далі місце для перегляду кінофільмів (рис. 3.9.). Тут також можна проводити театральні вистави.

Рис. 3.9. Кінотеатр під відкритим небом

З двох боків екрану чи умовної театральної сцени розміщені садові скульптури (рис. 3.10.)

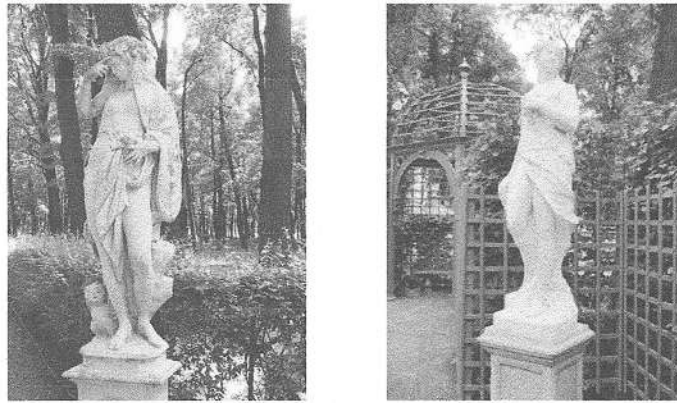

Рис. 3.10. Садова скульптура

Дорожньо- стежкова мережа побудована так, щоб кожен відвідувач зміг пройти по всій території скверу та за бажанням в будь-який момент підти з нього, не вертаючись та не шукаючи довго виходів.

Дорожнє покриття виконане з природного каменю – пісчаника (рис. 3.11.).

Рис.3.11 Дорожнє покриття

Для перепочинку по території розміщені лави з дерева та кованих елементів (рис. 3.12.).

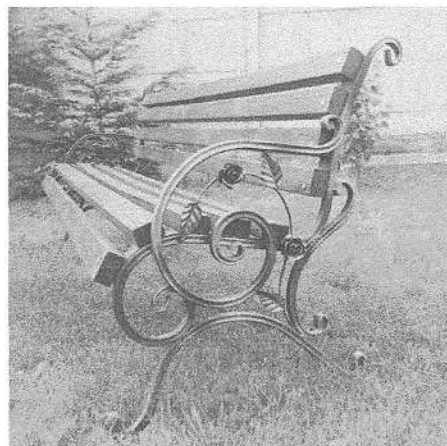

Рис. 3.12. Садові лави

В зоні перегляду кінофільмів також є лави, але трішки інші (рис. 3.13.).

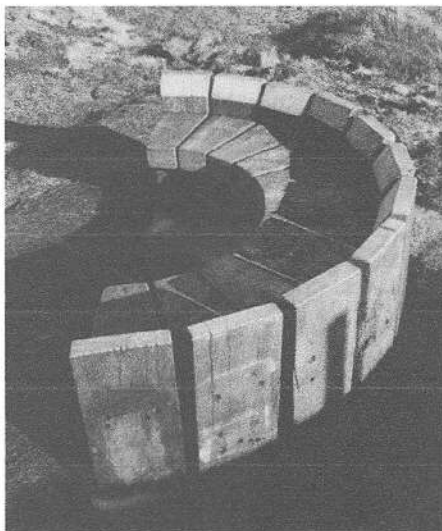

Рис. 3.13. Садові лави (2)

Поряд з лавами розміщені сміттєві урни (рис. 3.14.)

Рис. 3.14. Сміттєві урни

Для забезпечення комфортного пересування територією в вечірній час по території є ліхтарі (рис. 3.15.).

Рис. 3.15. Садові ліхтарі

А в зоні відпочинку на газоні є ліхтарі, але вони не високі і на сонячних батареях (рис. 3.16.)

Рис. 3.16. Садові ліхтарі на сонячних батареях

Існуюча рослинність за планувальним рішенням частково буде викорчувана, так як не задовольняє композиційне рішення.

Асортимент рекомендованих деревних, чагарникових та квіткових культур наведений в таблиці 3.2

Табл. 3.2

Асортиментна відомість

№	Назва виду	Вид посадки
1	Ялина колюча (<i>Picea pungens</i>)	Групова
2	Ялиця сибірська (<i>Picea obovata</i>)	Групова

ПРОДОВЖ ТАБЛ. 3.2

3	Ялина звичайна (<i>Picea abies</i>)	Групова
4	Модрина сибірська (<i>Larix sibirica</i>)	Групова
5	Туя західна (<i>Thuja occidentalis</i>)	Групова
6	Ялівець козацький (<i>Juniperus sabina</i>)	Групова
7	Липа дрібнолиста (<i>Tilia cordata</i>)	Групова
8	Гіркокаштан звичайний (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	Групова
9	Верба біла (<i>Salix alba</i>)	Солітер
10	Жасмин білий (<i>Jasminum officinale</i>)	Рядова
11	Бирючина звичайна (<i>Ligustrum vulgare</i>)	Рядова
12	Шипшина багатоквіткова (<i>Rosa multiflora</i> Trunb.)	Групова

Ескізний проект поданий в додатку 4.

Характеристика існуючих деревних, чагарникових та квіткових видів.

Ялина колюча (*Picea pungens*).

Доросле дерево, висотою до 20-30 м, з правильною конусоподібної кроною. Кора сіро-коричнева, товста з борознами. Цвітіння в травні, на початку червня.

Шишки циліндричної форми, світло-бурі, довжиною 5-10 см. Дозрівають за 1 рік. Хвоя чотиригранна, довжиною 2-3 см, щільна, дуже колючий, від зеленої і сизо-зеленого до сріблясто-блакитний і навіть майже білястої, стирчить на пагонах на всі боки. Від інших ялин відрізняється саме хвоєю, яка довший, стирчить в різні боки і дуже гостра.

Декоративний колір хвої залежить від воскового нальоту на молодий хвої, оскільки його товщина різна у різних форм ялини, відповідно відрізняється і ступінь забарвлення і насиченості кольору в період вегетації. До зими наліт поступово сходить, крона стає темно-зеленою, а хвоя стає значно жорсткіше.

Зростає порівняно повільно. Так само як і кедр сибірський, володіє високими фітонцидні і іонізуючими повітря властивостями.

Ялиця сибірська (*Picea obovata*).

Дерево першої величини, що досягає 35 м, вічнозелена, однодомна, анемофільна (вітрозапилювана) рослина. Ялина сибірська за морфологічними і біологічними особливостями близька до ялини звичайної. Відрізняється від неї коротшою хвоєю (0,7-2 см) і короткими шишками (5-8 см).

Хвоя чотиригранна, колюча. Тривалість життя хвої 7-9 років, до пагонів прикріплюється на особливих виростах кори — листових подушечках, добре помітних після її відпадання. Цією морфологічною ознакою пагони ялини добре відрізняються від пагонів ялиці. Кора темно-сіра або майже чорна, зморшкувата.

Коренева система поверхнева, через що ялина часто страждає від вітроповалу. Тільки на пухких, легких і добре дренованих ґрунтах утворює глибоко розташовану кореневу систему з масою якірних коренів.

Ялина звичайна (*Picea abies*)

Ялина європейська (звичайна) - найпоширеніше в Європі хвойне дерево. Висота дерева складає 50 м при ширині стовбура в 1 м. Це струнке дерево, крона - густа, пірамідальна. Гілки - горизонтальні або пониклі, низько опускаються по стовбуру. Кора в молодості гладка, бурого кольору. З віком стає чешуйчато-шорсткою, сірого або коричневого кольору. Хвоя досить жорстка, зеленого кольору. Форма хвої - сплюснута-чотиригранна, довжина - 1-3 см. Зрілі шишки ялини європейської мають довгасто-циліндричну форму. Їх довжина 10-15 см, ширина - 3-4 см. Коренева система горизонтальна, поверхнева, за рахунок чого дерево вільно вивертається із землі при сильному вітрі.

Модрина сибірська (*Larix sibirica*)

Висота дерева досягає 30-40 метрів, стовбур діаметром 80-100см. Модрина сибірська поширена в європейській частині Росії, Уралі, Сибіру, Алтаї. Зазвичай росте у хвойних лісах з сибірським кедром і звичайної сосною, рідше

утворює модринові ліси. У неї великі, високі рівні стовбури з низькою сучкуватістю. У період росту, який триває 100 років, модрина досягає 50 метрів заввишки.

Рослина однодомна. Шишки її багато дрібніше, ніж у ялини і сосни, вони овальної форми і довжиною до 3 см. Насіння жовтуваті, здобре вираженими крильцями, сприяють подальшому розносу насіння вітром. Чоловічі шишечки жовті, округлі або овальні (5–10 мм завдовжки), розміщені по всій кроні. Жіночі шишечки червонуваті, рідше рожеві або білуваті (до 10 мм завдовжки). Насіння крилате. Порошать чоловічі колоски модрини зазвичай у травні, насіння дозріває у вересні-жовтні. Шишки розкриваються весною наступного року.

Модрини сибірські є лісоутворюючими породами у хвойних і мішаних лісах. Світлолюбні рослини.

Туя західна (*Thuja occidentalis*)

Це вічнозелене однодомне дерево, до 30 м заввишки. Крона густа, пірамідальна. Кора стовбура темно-бура або сірувато-коричнева, повздовжньо-борозенчаста, однорічних пагонів — зелена, при основі — червоно-коричнева. Листки лусковидні (у ювенільних рослин — голковидні), розміщені супротивно. Чоловічі шишечки (мікростробіли) приверхівкові, в пазухах листків, майже сидячі, дрібні (до 2 мм у діаметрі), округлі, жовтаві. Жіночі шишечки (мегастробіли) овально-яйцевидні, світло-зелені, розміщені на кінцях укорочених охвоєних гілочок. Стиглі шишки донизу відігнуті, світло-коричневі або коричнево-бурі, видовженоовальні, їхні луски шкірясто-дерев'янисті, черепичасто налягають одна на одну. Запилюється у першій половині квітня. Насіння досягає у рік запилення.

Ялівець козацький (*Juniperus sabina*)

Ялівець козацький є дводомним сланким чагарником заввишки до півтора метра, що швидко розростається й утворює щільні зарості. Іноді він росте у вигляді дерева з вигнутим стовбуром і червоно-коричневою корою, що відшаровується, сягаючи у висоту 4 м. Отруйні пагони рослини містять ефірну

олію. Хвоя у ялівцю козацького двох типів: голкоподібна, м'яка, загострена, прямостояча, синювато-зелена, завдовжки 4-6 мм, із явною серединною жилкою на зростаючих у затінку пагонах молодих рослин і розташована на кшталт черепиці лускоподібна на дорослих ялівцях. При розтиранні хвоя цього виду, що зберігається три роки, видає характерний різкий запах. вирощування ялівцю – посадка і догляд в саду Шишкоягоди у рослини дрібні (5-7 мм), ніклі, округло-овальні, буро-чорного кольору з сизим нальотом, найчастіше двонасінні. Насіння дозріває восени й навесні. Ялівець козацький світлолюбний, добре зносить посуху, не особливо вимогливий до складу ґрунту та стійкий до газів і диму. У культурі цей вид дуже давно.

Липа дрібнолиста (*Tilia cordata*)

Дерево до 25 м заввишки з густою, розлогою кроною. Стовбур могутній з темною поздовжньо-борозенчастою корою. Молоді гілки жовтувато-коричневі, звичайно голі. У липи, що росте на відкритому місці, нижні гілки нахиляються до землі, створюючи тим самим вологу, прохолодну зону довкола стовбура.^[2] Листки чергові, 5-10 см завдовжки. Листкова пластинка удвічі довша за черешок або дорівнює йому, округла або трохи видовжена, при основі серцеподібна, на верхівці відтягнуто-загострена, із зарубчасто-пилчастим краєм. Зверху листки ясно-зелені, зісподу сизі з борідками рудих волосків у кутках жилок.

Квітки правильні, зібрані в пазушні 3-11-квіткові щиткоподібні напівзонтики. Приквіток, що зрісся з квітконосом на третину довжини, сягає 6-8 см завдовжки, він довгастий, тупий, блідо- або жовтувато-зелений, лишається при плодах. Оцвітина подвійна. Чашолистків 5, вони блідо-жовті (майже білі), сягають 4-5 мм завдовжки, мають яйцеподібно-ланцетну, дещо опуклу форму. Пелюсток 5, вони вузько-оберненояйцеподібні, жовтувато-білі або блідо-жовті. Тичинок багато, вони зростаються при основі у п'ять пучків. Маточка одна, із верхньою зав'яззю, єдиним стовпчиком та п'ятилопатевою приймочкою.

Плід — яйцеподібно-кулястий горішок (5-7 мм завдовжки), невиразно гранчастий, опушений, з крихким оплоднем. Горішки опадають із дерева по кілька на спільній гілочці. Кожна гілочка має широке тонке крильце, завдяки чому плоди переносяться вітром, розповсюджуючи насіння.^[2]

Липа серцелиста росте у другому ярусі листяних, рідше мішаних лісів. Тіньовитривала, морозостійка рослина. Цвіте у червні-липні.

Гіркокаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum*)

Дерево 30-36 м заввишки з гарною густою кроною і товстим гіллям. Старе гілля брунатно-сіре, молоді товсті пагони — світло-бурі, голі. На старих деревах зовнішні гілки часто відвислі з кучерявим закінченням. Бруньки до 2,5 см завдовжки, яйцеподібні, темно-бурі, клейкі, покриті шкірястою лускою.

Листки супротивні, черешкові, пальчасті, складаються з 5-7 сидячих листочків клиноподібно-оберненояйцеподібної форми, зморшкуватих, по краю нерівнопильчастих, знизу світліших, вздовж жилок пухнастих від м'яких, рудих волосків. Кожен листочок сягає 13-30 см завдовжки, а весь листок може сягати 60 см завширшки.

Суцвіття — прямостояча, пірамідальна волоть, 10-30 см заввишки, складається з 20-50 квіток. Чашечки дзвоникуваті, опушені, з 5 нерівними лопатями. Віночок п'ятипелюстковий, білий з жовтуватою плямою в зіві, яка з часом стає червоною. Пелюстки округлі з торочкуватим відгином. Тичинки (7-8 шт.) прикріплені до внутрішнього краю диску.

Плід — зелена тристулкова коробочка, 6 см завдовжки, з м'якими короткими шипами. Всередині неї міститься 1 (рідше 2-3) коричнева, лискуча насінина 2-4 см завширшки, з сірою плямою при основі. Зазвичай на одному суцвітті дозріває 3-5 плодів. Квітне в травні-червні протягом 15 діб, плоди дозрівають у вересні — жовтні.

Верба біла (*Salix alba*)

Верба плакуча - листяне дерево, з прозорою, провітчастій кроною заввишки до 25 м. потужний стовбур, кора сіра. Крона вузька колонновідная, пізніше розлога, широка, кругла.

Гілки тонкі, гнучкі, з матовою, пурпурової і світло-зеленою корою, спрямовані вгору, бічні пагони звисають. Листя черешчатий, розташовані по черзі. Листова пластина широка, еліптична, у деяких видів вузька, довга.

Колір листя - темно-зелений, нижня частина буває світло-зеленого і блакитного. Нирки можуть бути темно-коричневими і червоно-жовтими. Квітки роздільностатеві, дрібні, непоказні, зібрані в сережки. Цвітіння верби припадає на ранню весну, до розпускання листя.

Плід - коробочка. Насіння дрібне, з білим пушком, легке, переноситься вітрами на далекі відстані. Дерево верба.

Жасмин білий (*Jasminum officinale*)

Багаторічна рослина заввишки до 3 м. Подовжені, плетисті стебла всіяні складним листям з 5-9 листочків. Квітки цієї рослини зібрані в суцвіття завдовжки 5-8 см на кінцях пагонів. Квітки цього жасмину білого кольору, духмяні, виділяють сильний аромат. З простими, трійчастими або непарноперистим листям без прилистків і великими неправильними квітками.

У рослині міститься велика кількість кислот: бензойна, мурашина і саліцилова. Крім цього в лікарського жасмині міститься ефгенол — запашне речовина, що використовується у фармацевтиці та парфумерії. Евгенол є природним антидепресантом, здатним нормалізувати роботу нервової системи. Він входить до складу багатьох знеболюючих препаратів і антисептиків.

Бирючина звичайна (*Ligustrum vulgare*)

Коренева система сильно розгалужена. Кущ складається з численних дрібних гілочок. Кора на зрілих гілках жовтувато-сіра з численними бурими чечевичками, молоді пагони зелені.

Листя просте, видовжене. Верхня сторона листя забарвлена в темно-зелений колір, нижня - трохи світліше.

Квіти білі. Дуже запашні, їх аромат солодкий, іноді навіть дивовижний. Цвітіння зазвичай відбувається в червні-липні, зрідка може починатися в травні. Триває 15-25 днів.

Помірно морозостійка рослина, добре переносить нетривале зниження температури до -35°C . Це дуже тіньовитривалий вид, який одночасно може рости і в півтіні, і при повному освітленні.

Віддає перевагу помірно зволоженому або помірно посушливому ґрунту. До хімічного складу ґрунту невибаглива, хоча краще розвивається на вапняних ґрунтах.

Шипшина багатоквіткова (*Rosa multiflora* Trunb.)

Декоративна лазяча рослина родом з Японії. Квітки дрібні, 2–2,5 см у діаметрі, білі, звичайно напівмахрові, у багатоквіткових пірамідальних суцвіттях. Квітконіжки короткі, до 1,5 см завдовжки. Плоди дрібні, кулясті, червоні. Швидкозростаючий кущ до 4 м заввишки. Виткі форми використовуються для озеленення огорож, стін і декоративного оздоблення різних споруд.

Аліссум скельний (*Alyssum saxatile*)

Це низькоросла багаторічна рослина. Висота його не перевищує 30 см. Стебла наче стеляться по землі і розгалужуються, створюючи об'ємні композиції. Цвісти вони починають в травні-червні. Квітки жовті, дрібні, але суцвіття пишні і красиві. Листя трохи, і вони досить дрібні, тому аліссум виглядає так яскраво і нарядно на клумбі. Плоди схожі на стручок. У цієї квітки є й інші назви - бурячок, каменник. Однією з його особливостей є збереження зовнішнього вигляду довгий час. А якщо правильно доглядати, рослина може зацвісти і вдруге. Як ви знаєте, багато рослин після запилення розсипаються, стають не такими привабливими на вид. Але аліссум цвіте навіть з плодами. Його квіти збільшуються і виглядають ще красивіше.

Петунія ампельна форма (*Petunia 'Pendula'*)

Однорічна рослина. Широко використовується для оформлення клумб, рабатов, бордюрів, ваз, балконів, груп на газонах, посадок великими масивами. Стебло спочатку тонке прямостійне, а потім сланке, густогіллясте, довжиною 20-75 см, опушене. Цвіте надзвичайно пишно і рясно від червня до пізньої осені.

Квітки петуній — поодинокі прості або махрові, 5-10 см у діаметрі, воронкоподібні, запашні, різного забарвлення, смугасті: від білого до темно-червоного та фіолетового.

Латаття біле (*Nymphaea alba*)

Це багаторічна трав'яниста рослина, у висоту виростає до півтора – двох з половиною метрів. Плаваючі листки рослини мають округлу форму, у діаметрі від 10 до 30 см. Колір листя змінюється з віком рослини: у молодому віці вони червонуватого кольору, в дорослому ж стають зверху – темно-зеленими, а знизу – червонувато-фіолетовими. Центр ваги листя розташовується в місці прикріплення до них паростка. Квітки латаття білого – великі, білого кольору, поодинокі, в діаметрі досягають 10-20 см. Чашечка квітки складається з 3-5 пелюсток, але, як правило, їх буває 4, підстава її округла. Квіти латаття білого володіють ніжним слабким ароматом. Рослина цвіте майже все літо (з першої половини до кінця серпня), зелені кулясті плоди його дозрівають під водою десь наприкінці серпня – початку вересня.

Для даної місцевості, на мою думку, найкраще підійде декоративний газон (рис. 3.17.). Такий газон можна створювати і в сонячному місці, і в тіні. Декоративний газон невибагливий у догляді. Безперечною перевагою декоративного газону є стійкість до витоптування, до низьких температур. Єдиною умовою при догляді за газоном цього типу є часта стрижка трави пізньої весни та на початку літа. Найбільш відповідними травами для декоративного газону - мятлик луговий, мятлик дібровний, райграс багаторічний, гребінник звичайний, тимофіївка лугова.

Рис. 3.17. Декоративний газон

ВИСНОВОК

У даній курсовій роботі розроблявся проект по благоустрою об'єкта.

1. Територія розміщена у місті Суми, на території Сумського національного аграрного університету, яка стане рекреаційним місцем та створить сприятливе середовище із забезпеченням комфортних умов для короткочасного відпочинку студентів, викладачів та батьків з дітьми.

2. Загальна площа території складає 0,65 га. Територія придатна для створення об'єкту рекреації, категорія об'єкту – сквер обмеженого користування

3. Територія, яка виділена для проектування знаходиться на рівному рельєфі, з не високим заляганням ґрунтових вод.

4. Територія детально вивчена, а саме: визначено конкретні межі, наявність комунікацій, дорожньо-транспортної мережі та проведено інвентаризацію зелених насаджень. Було розроблено архітектурно-планувальну композицію скверу.

Територія стане чудовим місцем та створить сприятливе середовище із забезпеченням комфортних умов. Під час навчального процесу студенти (апріорі саме для них розроблявся даний проект) зазнають великого навантаження, тому короткочасний комфортний відпочинок сприятиме поліпшенню настрою, розслабленню та відновленню працездатності.

Отже, дана територія придатна для створення скверу короткочасного відпочинку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамова Н. Н. Архітектурне проектування. Парк житлового району: Метод. вказівки до виконання курс. проекту / Н. Н. Абрамова, Т. Ю. Іносова, І. М. Судак. – Д.: Устрій, 2002.
2. Вергунов А.П., Денисов М.Ф., Дендрологічне проектування. — М.: Вища школа, 1991. — 260 с.
3. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування забудова міських і сільських поселень. ДБН 360-92*. – К.: Мінбудархітектури України, 1993. – 110 с.
4. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць / В. П. Кучерявий – Львів: Світ, 2008. – 456 с.
5. Крижанівська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну: підручник / Н.Я. Крижанівська - К.: Ліра-К, 2009.
6. Кравченко М.С. Інвентаризація об'єктів/ М.С. Кравченко – К.: Мета, 2003

Додатки

ЕСКІЗНИЙ ПРОЕКТ

М 1:500

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Познач	Назва елемента
—	дороги і стежки
— (red)	лави
•	урни
x	ліхтарі
■	статуї
□ □	спортивні снаряди
— (blue)	екран
▬ (red)	арки
♦	квіти в горщику
	бардюрні квіти
⊗ (green)	хвойні дерева
⊙ (green)	листяні дерева
⊙ (green)	листяні чагарники
⊙ (green)	водні рослини

ЕКСПЛІКАЦІЯ

Познач	Назва елемента
⊙ (I)	головний вхід
⊙ (II)	газон
⊙ (III)	водоєм
⊙ (IV)	територія для відпочинку на газоні
⊙ (V)	спортивний майданчик
⊙ (VI)	кінотеатр

БАЛАНС ТЕРИТОРІЇ

Назва зони	Площа, м²	Площа, %
активного відпочинку	3412,5	52,5
пасивного відпочинку	2990	46
входів/виходів	97,5	1,5
Усього	6500	100

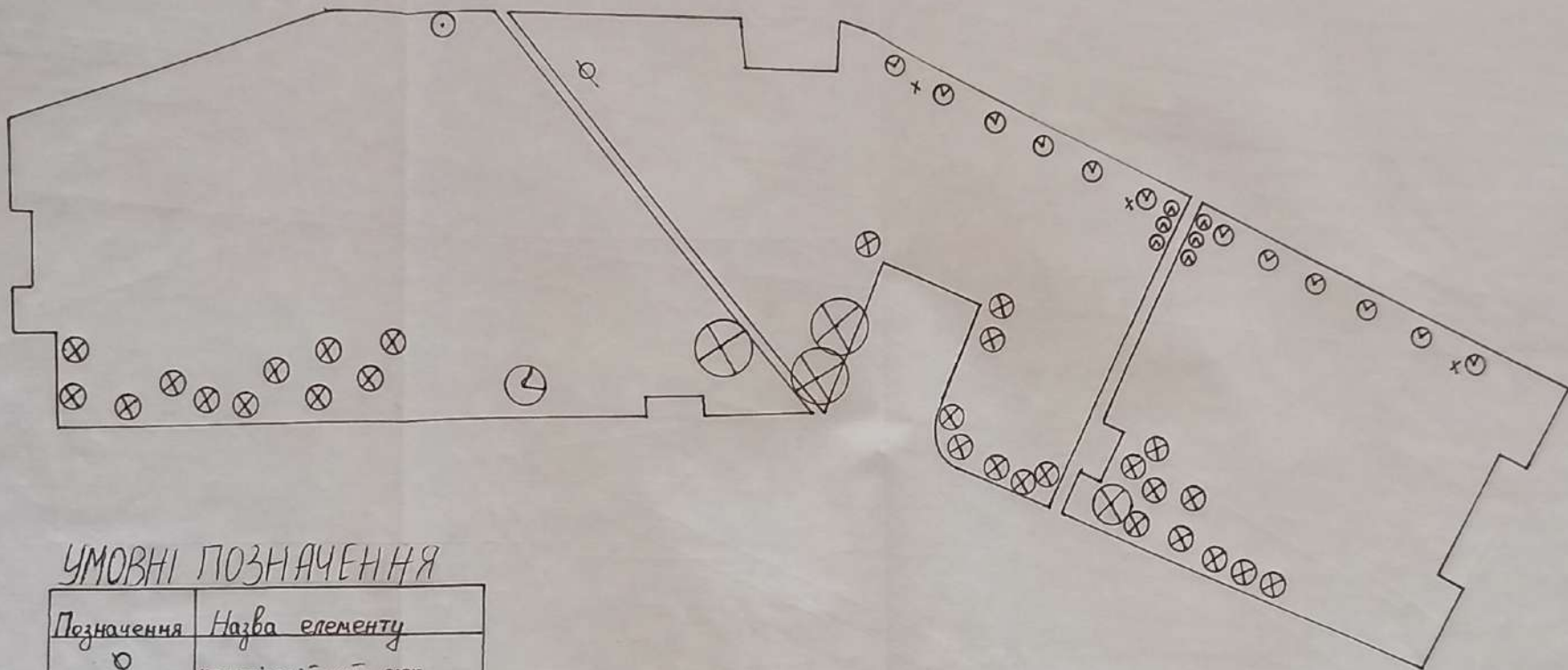
Виконано	Новаленко Т.І.	Арх.	
Перевірено	Мельник Т.І.		
Зм.	Лист	№ док.	Літоч.

Додаток 4

ПӘ ← → Пн

ОПОРНИЙ ПЛАН

M 1:500

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Позначення	Назва елемента
⊙	каналізаційний люк
×	ліхтарі
⊗	хвойні дерева
⊙	листяні дерева
⊗	листяні чагарники
══	доріжки

Викоп	Коваленко С.І.	Вид	
Перев	Мельник Т.І.		
Зм	Лист	№ докум	Підпис Дата

Додаток 1

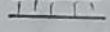
СИТУАЦІЙНИЙ

ПЛАН

M 1:500

ЕКСПЛІКАЦІЯ ОБ'ЄКТА

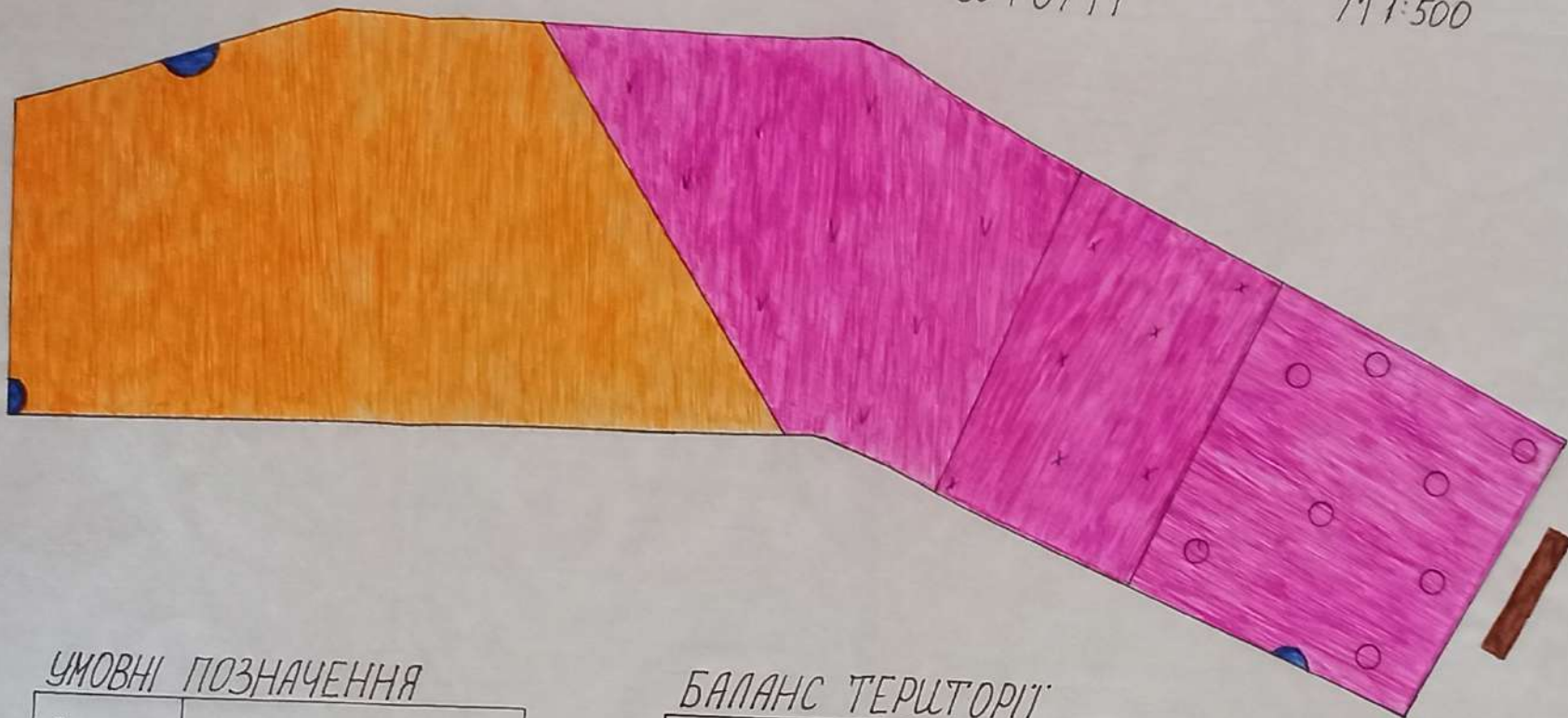
Позначення	Назва елементу
	межі об'єкта
	малоповерхові будівлі
	дороги та доріжки

Виход	Коваленко С.І.	Рис.	
Перев	Мельник Т.І.		
Зм	Лист	Медведчук	Лідис Ата

Додаток 2

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

М 1:500

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Познач	Назва зони
	пасивного відпочинку
	активного відпочинку на газоні
	спортивний майданчик
	для театральних вистав, для перегляду кінофільмів
	входи/виходи
	господарська

БАЛАНС ТЕРИТОРІЇ

Назва зони	Площа	
	м ²	%
Пасивного відпочинку	2925	45
Активного відпочинку	3380	52
Входи/виходи	97,5	1,5
Господарська	97,5	1,5
Усього	6500	100

Викон	Коваленко С.А.	Рис.	
Перев	Мельник Т.І.	Підпис	
Зм	Лист № докум	Дата	

Додаток 3